

HØRINGSSVAR

Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø

Tlf. 3525 9200
info@rodekors.dk

21. maj 2021

Sags ID:
LK-2021-000494

Til:
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Sendt pr. mail til TaskForceEvakuering@um.dk

Høringssvar ang. Task Force Evakuerings rapport af 18. maj 2021

Røde Kors i Danmark takker for muligheden for at komme med kommentarer til Task Force Evakuerings rapport af 18. maj 2021 og yderligere for den dialog med Task Forcens Styregruppe, som er foregået i regi af Referencegruppen.

Rapporten angiver i Kapitel 2 'Forbedring af situationen i og omkring lejrene', at der grundet den 'forværrede humanitære situation i hele det nordøstlige Syrien' er blevet 'afsat 45 mio. kr. til at forbedre sundhed, adgang til vand og børns trivsel i det nordlige Syrien, inklusive for børnene i de to lejre'. Røde Kors i Danmark hilser dette velkomment, da der er behov for øget humanitær hjælp. Dette ændrer dog ikke ved behovet for at finde varige løsninger på situationen i lejrene i tillæg til den humanitære hjælp.

Røde Kors i Danmark ønsker at fremhæve vigtigheden af, at Task Forcen i sin rapport har henholdt sig til hensynet til barnets tarv som styrende for de konklusioner, der er draget. Dette er i overensstemmelse med grundlæggende menneskerettighedsprincipper, Konvention om Barnets Rettigheder og ikke mindst det humanitære imperativ som omfatter spørgsmålet om evakuering af børn i en så udsat og sårbar situation.

Rapporten konkluderer således, at *"der ikke inden for rammerne af Danmarks internationale forpligtelser [vil] være mulighed for at tilbyde evakuering af et barn uden forælderen med forælderen samtykke, hvis barnets tarv, jf. Børnekonventionens artikel 3, taler imod dette"* (s. 16, øverst).

I rapporten savnes en fremhævelse af ikke-diskriminationsforpligtelsen, hvorefter et barn ikke må udsættes for forskelsbehandling af nogen art herunder på baggrund af barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling (Konvention om Barnets Rettigheder art. 2, ligesom den Europæiske Menneskerettighedskonvention er baseret på et lignende princip, jf. dens art. 14). Dette er relevant, dels fordi det må følge heraf, at administrativ fratagelse af statsborgerskab ikke er en grund til forskelsbehandling af børnene, der i øvrigt er i direkte strid med de børnefaglige ekspertvurderinger i selv samme rapport. Vi benytter anledningen til at fremhæve dette, da det har været den efterfølgende politiske beslutning, der delvist baserer sig på denne rapport.

Røde Kors i Danmark er enig i konklusion om, at et samtykke kan *"afgives som et frivilligt, informeret og skriftligt samtykke, hvor betingelserne for evakueringen er beskrevet"* (rapportens side 15). Dette følger af Konvention om Barnets Rettigheder art. 9. Den Internationale Røde Kors Komite (ICRC) har

anført at et samtykke skal være ægte og ikke fremkaldt som følge af tvang ("genuine" and "non-coerced").¹ Jens Elo Rytter, professor ved Københavns Universitet, har givet udtryk for at "et samtykke er heller ikke frivilligt, hvis det gives under omstændigheder, det kan rumme en form for pres.", samt at "et afkald er ikke frivilligt, hvis det har negative konsekvenser for individet ikke at give afkaldet".² Røde Kors i Danmark skal på den baggrund stærkt opfordre til, at der udvises stor agtpågivenhed med hensyn til, hvorvidt et samtykke til adskillelse kan vurderes som værende frivilligt. Under de givne omstændigheder som hersker i lejrene i Syrien og som er beskrevet i rapporten, må det antages at et afgivet samtykke ikke kan anses for frivilligt – denne antagelse kan eventuelt modvises som følge af en nærmere undersøgelse af de specifikke omstændigheder. Skulle adskillelse af familiemedlemmer finde sted skal Røde Kors i Danmark fremhæve vigtigheden af at oplyse dem om muligheden og processen for familiesammenføring, jf. også rapportens kapitel 4.

Med hensyn til Kapitel 4 "Retlige aspekter af evakuering af børn uden deres mødre" i øvrigt lægger Røde Kors i Danmark vægt på, at rapporten anerkender dansk jurisdiktion for enhver handling angående repatriering og fremhæver, at det er opfattelsen at dansk jurisdiktion er etableret for de emner, der omfattes af dette høringssvar. Uden at kommentere yderligere på det omfattende spørgsmål om jurisdiktion anføres, at rapportens analyse ville have fremstået som mere komplet, hvis den seneste udvikling fra FNs Menneskerettighedsorganer var blevet inddraget. Særligt når det vedrører retten til liv har FNs Menneskerettighedsskomité udtalt, at jurisdiktion omfatter "persons located outside any territory effectively controlled by the State, whose right to life is nonetheless impacted by its military or other activities in a direct and reasonably foreseeable manner", og at Komiteen vedrørende Barnets Rettigheder har udtalt, at Frankrigs jurisdiktion træder i kraft med hensyn til børn i lejrene i Syrien med fransk statsborgerskab fordi landet "has the capability and the power to protect the rights of the children in question by taking action to repatriate them or provide other consular responses".³

Den humanitære folkeret forpligter parterne i en konflikt, herunder den kurdisk dominerede lokaladministration, til at opretholde familiens enhed og at i særlig grad at respektere og beskytte børn. Uanset om dette medfører en forpligtigelse for Danmark til at bidrage til at sikre respekt for den humanitære folkeret eller ej, så opfordrer Røde Kors i Danmark også på denne baggrund til, at de danske myndigheder ikke hindrer den kurdisk dominerede lokaladministration i at overholde sine forpligtigelser, ved at afstå fra enhver handling, der kunne medføre en adskillelse af familiemedlemmer.

Med hensyn til rapportens kapitel 6 "Indledende skridt til planlægning af en evakueringsoperation" skal Røde Kors i Danmark stærkt opfordre til, at familier repatrieres sammen og ikke for eksempel ved enkelte børn først, for ikke at påføre børnene yderligere traumer og belastning i forbindelse med en adskillelse, om end denne måtte være midlertidig.

Rapporten oplyser i Kapitel 1 "Fact finding i lejrene i det nordøstlige Syrien", at fact finding missionen blandt andet havde til opgave at "udtage DNA af de børn, som er født i konfliktzonen med henblik på konstatering af deres danske indfødsret". Røde Kors i Danmark skal i den forbindelse fremhæve, at en familie består på baggrund af andre faktorer end biologiske relationer, hvilket der bør lægges vægt på med hensyn til at undgå adskillelse af familiemedlemmer.

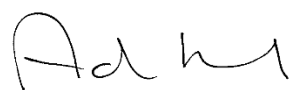
Endeligt gør vi opmærksom på, at Røde Kors har en anerkendt kompetence i opretholdelsen af forbindelsen mellem adskilte familiemedlemmer og fortsat vil være til stede i lejre og detentionssteder, hvor familiemedlemmer eventuelt bliver ladet tilbage. Det er en ydelse, der kan have stor betydning for de tilbagevendendes mentale velbefindende og dermed for deres reintegration i Danmark. Røde Kors fortsætter med at tilbyde denne ydelse til repatrierede familiemedlemmer.

¹ ICRC Position paper, Humanitarian concerns in the aftermath of the military operations against the Islamic State group in Syria and Iraq, p.4., available at <https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Terrorism/SR/GA75/ICRCannex2-GA75CT.pdf>

² Jens Elo Rytter, Individets grundlæggende rettigheder, 4. udgave, Karnov Group, 2021, pp. 124-125

³ United Nations Human Rights Committee, General Comment 36, from 2018, par. 63.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Adm'.

Anders Ladekarl
Generalsekretær